

Referat - Anxietate

Anxietatea este o permanenta a modului de fiintare uman, existand in spatiul dialogului dintre sine si eu, fiind incitata de contactul de orice fel intre eu si lume. Este la temeiul oricarei puneri in act a omului, la temeiul oricarei traii, iar trairea aceasta vine la randul ei sa o intemeieze. Ambiguitatea anxietatii, ca atitudine primara, in prima instanta autosuficienta se rasfrange asupra individului uman, modelandu-l ambiguu. Prin lipsa de obiect concret, ea devine o stare de nenumit, suportata, totodata intima si straina individului, creand si distrugand.

Existentialismul este cel care reveleaza anxietatea si este in stare sa o asume, descoperindu-i relatia esentiala cu existenta. Existenta (lat. Ex-in afara, sistere-a sta) este faptul de a aparea si de a se manifesta in afara, a te confrunta cu faptul prezentei si participarii la o lume schimbatoare si potential primejdioasa. Conditia individului concret este una de anxietate, rezultata din intelegerea inevitabilei sale libertati de opta intre posibilitati, din necunoasterea viitorului, din apropierea mortii, din finitudinea unei existente care a fost precedata de neant.

Anxietatea da nastere deopotriva indoielii si disperarii, considera Kierkegaard, insa drumul spre absolut este cel ce se confunda adesea cu disperarea anxietatii, disperare pentru infinit, preschimbandu-se intr-un final in devorare a finitudinilor, descoperire a arbitrariului din ele.

Discursul lui Kierkegaard despre anxietate se desfasoara pe fundalul unei etici crestine, suportand conexiuni multiple cu dogmatica, numita de filosoful danez a doua etica (spre deosebire de etica necrestina, prima, caracterizabila prin refuzul pacatului si conexiunea cu metafizica). Idealitatea acestei etici consta in constiinta penetranta a realitatii, iar a-si pastra idealitatea chiar ocupandu-se de relevarea pacatului implica o dificultate deosebita a problemelor etice. Noua etica presupune pacatul stramosesc, prin care explica pacatul insusi si plaseaza identitatea drept obiectiv, intr-o miscare de jos in sus; cuprinde, in anvergura ei, realitatea pacatului.

Discursul lui Kierkegaard despre anxietate abordeaza tangential problema pacatului, avand in vedere ca anxietatea este conditie prealabila a pacatului, "libertatea captiva in sine insusi", mijlocitoare intre posibilitatea si realitatea pacatului. Psihologic, Kierkegaard se va ocupa de posibilitatea reala a pacatului, iar dogmatic, de cea ideala. Scopul scrierii va fi marturisit dintru inceput a trata conceptul de anxietate din punct de vedere psihologic, avand in vedere dogma pacatului stramosesc. Premisele de la care porneste in abordarea pacatului, pe care le va justifica pe parcurs, sunt, ca pacatul nu este nici un fel de stare (ca stare de potentia nu este, in timp ce de fapt el este) ?, si ca a-l descrie ca boala, anormalitate, lipsa de armonie inseamna o falsificare a conceptului 3.

Cuvantul danez Angest a fost echivalat in limba germana cu Angst, in engleza cu dread, fear sau anxiety, in timp ce traducerile franceze s-a impus angoisse; el a cunoscut o larga raspandire in filosofia existentialista interbelica, in special datorita teoretizarilor lui Heidegger si Sartre. Semnificatia anxietatii lui Kierkegaard este de fior de spaima fata de ceva nedefinit si

indeterminabil ,spre deosebire de sentimentul de frica, in care obiectul este concret, individual.

Kierkegaard considera ca omul este individ, fiind, in felul acesta , atat el insusi, cat si tot neamul, iar intregul neam participa in/la individ precum individul la intregul neam. Desavarsirea omului , privita ca stare, consta in faptul individului de a fi el insusi, precum si neamul. Aceasta contradictie este expresia unei sarcini si impulsul unei miscari, miscare ce creeaza istoria. Istoria neamului merge mereu inainte, in timp ce individul o ia mereu de la inceput, fiind el insusi si neamul, si astfel, inca o data si istoria si neamul. Adam a fost el insusi si neamul , astfel incat ceea ce il explica pe Adam, explica istoria neamului si reciproc. A-l considera cap al geniului umane presupune un inceput fantastic al neamului uman, ce ridica dificultati insurmontabile.

Traditional s-a considerat ca pacatul lui Adam conditioneaza pacatosenia drept consecinta, al doile prim pacat - primul pacat al insului de dupa - presupunand pacatosenia drept conditie. Filosoful danez polemizeaza cu aceasta luare de pozitie, afirmand ca primul pacat este determinantul calitatii, Pacatul⁵, ca puterea exemplului , pacatosenia este doar o determinare cantitativa , un fel de elan inaintea saltului, dar care nu explica totusi saltul reprezentat prin pacat.

Pacatul lui Adam este pacatul stramosesc, caci neamul nu o ia de la inceput cu fiecare individ, astfel incat starea de pacat a nemului dobandeste o istorie, care merge inainte prin determinatii cantitative, in timp ce individul participa la ea prin saltul calitativ.

Nevinovatia este o calitate, o stare care poate sa dureze si care nu poate fi anulata decat prin vina, care se pierde prin pacat. Vinovatia lui Adam si vinovatia omului de dupa, este esentialmente aceeasi, diferenta fiind o expresie cantitativa, nu calitativa: vinovatia neamului este prezenta in nestiinta insului, manifestandu-se, prin fapta lui , drept vinovatia acestuia.

Conceptul de anxietate este abordat de Kierkegaard in stransa legatura cu cel de nevinovatie; nevinovatia este starea in care omul nu este determinat ca spirit, ci este determinat sufleteste in unitate nemijlocita cu naturaletea lui 6. Taina nevinovatiei este ca inseamna liniste, dar totodata anxietate, nascuta din nimic; spiritul isi proiecteaza visator propria realitate, nimicul, iar acest nimic vede nevinovatia mereu ca fiind in afara sa. Anxietatea este realitatea libertatii, ca posibilitate a posibilitatii, o antipatie simpatica si o simpatie antipatica, nu este vina. Anxietatea este o masura a prezentei spiritului. Relatia anxietatii fata de obiectul ei, "nimicul" este la fel de ambigua ca tranzitia de la nevinovatie la vina.

Omul este o sinteza de sufletesc si trupesc, intruchipata de spirit. Spiritul se raporteaza la sine si la conditia lui ca anxietate. in starea de nevinovatie spiritul este prezent dar ca nemijlocit, visand si deranjand relatia dintre suflet si trup si totodata instituind-o. in nevinovatie exista numai posibilitatea de a putea, ca un fel de forma superioara de nestiinta, ca o expresie superioara a anxietatii.

Daca omul n-ar fi fost o sinteza , care sa se bazeze pe un tert, n-ar fi fost posibila o dubla

consecinta a pacatului stramosesc: ca pacatul a venit pe lume si ca sexualitate fusese instituita. Pacatul este o criza in care pacatul patrunde in ins ca ins .Trecerea de la o posibilitate la realitate se face prin anxietate. in clipa in care spiritul se instituie pe sine, el instituie si sinteza, in care scop trebuie sa o divizeze mai intai. Culmea senzorialului este sexualul, culme care nu ar fi atinsa daca spiritul nu este instituit ca real. Fara pacat nu ar fi existat sexualitatea, iar fara sexualitate nu ar fi existat istorie. Abia prin sexualitate sinteza este instituita drept contradictie si drept scop, al carui istorie incepe in clipa instituirii sintezei.

Ceea ce am prezentat a constituit aspectul anxietatii de a fi conditie prealabila a pacatului stramosesc, pe care il explica in sens regresiv, in directia originii sale. Un alt fel de a problematiza anxietatea este de a incerca o relationare progresiva cu pacatul stramosesc.

in cadrul acesta, Kierkegaard precizeaza doua sensuri ale anxietatii: anxietatea in care individul instituie pacatul prin saltul calitativ si anxietatea care a patruns si patrunde impreuna cu pacatul, in lume cantitativ, ori de cate ori un individ instituie pacatul. Asemeni miscarii pacatoseniei nemului, miscarea anxietatii are loc prin miscari cantitative, iar anxietatea fiecarui individ este cu atat mai profunda cu cat se afla mai la inceputuri, deoarece conditia pacatoseniei, presupusa de viata sa individuala trebuie insusita. Abia in clipa in care mantuirea este cu adevarat instituita este biruita si anxietatea. La individul de mai tarziu anxietatea patrunde in doua sensuri in lume; pacatul patrunde prin anxietate, purtand cu el, inca o data, anxietatea. Pe de o parte continuitatea pacatului produce anxietate, iar pe de alta posibilitatea mantuirii este un "nimic" ce provoaca individului anxietate. Totusi, orice individ devine vinovat din cauza lui, anxietatea provenind din pacatul instituit de individ si fiind prezenta vaga, un "mai mult" sau "mai putin" in istoria cantitativa a neamului omenesc.

Kierkegaard face distinctie intre tipuri de anxietati: anxietatea obiectiva si anxietatea subiectiva. Anxietatea obiectiva este refexul pacatoseniei generasiei asupra intregii lumi, efect al pacatului asupra existentei neumane, este starea de asteptare din care cel ce asteapta ar dori sa iasa, expresie a unui dor, dand nastere anxietatii tocmai pentru ca dorul singur nu poate mantui. O anxietate ca a lui Adam nu va mai surveni niciodata , deoarece pacatosenia a venit pe lume prin el.

Anxietatea obiectiva din natura este mai mare decat mai tarziu decat la Adam, ea fiind indusa de faptul ca este vazuta intr-o cu totul alta lumina datorita faptului ca prin pacat senzorial este continuu degradat, pana devine ce se numeste pacatosenie. Dupa venirea pacatului in lume si ori de cate ori vine in lume, senzorialul devine pacatosenie.

Anxietatea subiectiva este "egotista,este o anxietate cu privire la ceea ce as putea sa devin, la ceea ce as putea sa devin sau ceea ce mi s-ar putea intampla"¹ anxietatea existenta in nevinovatia insului, corespunzatoare celei a lui Adam, dar diferita cantitativ de a acestuia, respectiv mai mica. Vina instituita continua sa fie la fel de imputabila si la fel de ambigua ca cea a lui Adam. Kierkegaard compaara anxietatea cu o ameteala, ameteala libertatii cand spiritul vrea sa instituie sinteza, cand libertatea scruteaza in jos la propria ei posibilitate, se agata de finit si se tine de el,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

dar libertatea astfel se prabuseste. Cand libertatea se ridica din nou in picioare, isi daseamaa ca e vinovata. Printre aceste doua clipee se afla saltul. Din punct de vedere psihologic, caderea in pacat se produce de fiecare data in stare de sfarseala.

Walter Schulz considera ca anxietatea reprezinta teama fata de propria libertate "teamă fata de saltul libertatii in libertate". El coreleaza libertatea cu ideea punerii sintezei existentiale, motivand anxietatea omului prin faptul ca este indisolubil legata de datoria de a deveni un sine prin realizarea sintezei, dar aceasta sarcina nu poate fi realizata ireprosabil, ceea ce transforma anxietatea intr-un insotitor permanent al vietii omenesti.

La individul de mai tarziu "nimicul" care e obiectul anxietatii devine din ce in ce mai mult "ceva" - complexul de presimtire se reflecta in ele insele, apropiindu-se din ce in ce mai mult de individ, chiar daca pentru anxietate raman tot "nimic". "Nimicul" comunica vivace cu nestiinta nevinovatiei, pacatul auto-presupunandu-se. Anxietatea subiectiva este pusa in legatura cu relatia de generatie si relatia istorica.

Senzorialul a devenit pacatosenie prin pacaat, adica prin pacat deivne senzorialul pacatosenie si prin Adam a venit pe lume pacatul. In istoria neamului senzorialul a devenit odata pacatosenie, insa in istoria individului senzorialul a devenit pacatosenie prin saltul calitativ al fiecaruia. Proportia de senzorial corespunde celei de anxietate.

Facerea Evei prefigureaza simbolic consecinta relatiei de generatie: derivatul nu este niciodata la fel de desavarsit cantitativ, ca originalul. Barbatul si femeia sunt la fel in esenta. Anxietatea este mai reflectata la Eva decat la Adam, pentru ca femeia este mai sensibila senzorial decat barbatul, astfel ca de indata ce spiritul este instituit, scindarea se adanceste si mai mult, iar anxietatea va avea mai multa libertate de actiune in posibilitatea libertatii.

Femeia este mai anxioasa decat barbatul, este mai senzoriala, desi in esenta este asemeni barbatului, determinata spiritual. Estetic, aspectul ei ideal este frumusetea, iar etic provocarea. Senzorialul nu este pacatosenie, ci o enigma neexplicabila care te face anxios, naivitatea fiind insotita de un "nimic" inexplicabil, creator de anxietate. Sexual in sine nu este pacatosenie, fiind expresia enormei contradictii ca spiritul este determinat ca genus. Anxietatea este prezenta in orice placere erotica, dar nu intrucat ar fi pacatoasa, ci e datorata faptului ca spiritul se simte strain; victoria spiritului va presupune considerarea sexualului ca strain si comic.

Consecinta relatiei de generatii este amplificarea senzorialitatii; in anxietatea celor din generatiile de mai tarziu de Adam e "mai mult" tuturor indivizilor de dupa Adam; anxietatea insa e esential aceeași. Crestinismul oficial propune sa ne ridicam mai presus de acest "mai mult", invinovatind pe cel ce n-o face, ca nu ar vrea sa o faca. Dificultatea abordarii unei astfel de probleme este insa eludata de acesta. Anxietatea corespunzatoare relatiei de generatie ar fi anxietatea de pacat, care naste pacatul; anxietatea de a deveni vinovat.

Anxietatea ce corespunde relatiei istorice este anxietatea de a fi considerat vinovat. Supremul "

mai mult" este cel al unui individ astfel plasat si influentat, incat de la prima deosebitare, incat senzorialul devine pentru el identic cu pacatosenia; acest "mai mult" se va manifesta dureros in el , facand sa nu-si mai gaseasca adapost.

Senzorialul nu este pacatosenie. El poate insemna pacatosenie prin cunoasterea lui nebuloasa , precum ar mai putea insemna pacatosenie orice cunoastere nebuloasa a ceea ce ar mai putea sa insemne pacatul, precum si neglijarea dimensiunii individuale si pierderea in neam. Prin gustarea din fructul cunoasterii venit pe lume si diferenta dintre bine si rau, precum si diferenta sexuala ca pornire.

Pacatu este egoism, iar egoismul este insul instituit prin saltul calitativ. Egoismul ia nastere prin pacat si in pacat, de aceea nu poate sa explice pacatul. Obiectivul este de a integra eroticul, sexualul, sub categoria de spirit. O astfel de implinire insemna victoria iubirii, spiritul iesind victorios prin faptul ca sexualul este uitat si reamintit doar in uitare.

Anxietatea poate fi privita dintr-o a treia perspectiva, ca urmare a pacatului absentei constiintei pacatului ,fiind definita drept clipa in viata individuala. Omul va fi definit in acest context drept o sinteza de vremelnicie si vesnicie. Clipa apare ca atom al vesniciei ,prima reflectare in timp a vesniciei,prima incercare de a opri, intr-un fel timpul .De indata ce spiritul este instituit, clipa poate aparea. Vremelnicia si senzorialul sunt analoge:istoria incepe abia printr-clipa,sensibilitatea senzoriala a omului este instituita ca pacatosenie prin pacat. Clipa este acea ambiguitate in care timpul si vesnicul se ating unul pe altul, instituind in felul acesta conceptul de vremelnicie, unde timpul intretaie mereu vesnicia, iar vesnicia intrepatrunde mereu timpul. in lipsa categoriei de spirit , vesnicia clipei apare dinapoi,ca trecut. Daca insa clipa este instituita ca discrimin, in raport cu care pot exista trecut ,prezent ,viitor, atunci viitorul este vesnicia. Abia cand vesnicia este instituita clipa traieste ca clipa, iar nu ca discrimin. Viitorul este posibilitatea vesniciei sau libertatii in individualitate ca anxietate. Pentru libertate posibilul este viitorul,iar pentru timp viitorul este posibilul ,iar acestor doua posibilitati li se asociaza anxietatea.

Anxietatea este starea psihologica care precede pacatul,de care se apropie cat poate,cat de anxioasa poate fi, fara sa explice insa pacatul, care izbucneste abia in saltul calitativ.in clipa in care pacatul este instituit,vremelnicia este pacatosenie,iar consecinta definirii vremelnicii drept pacatosenie este moartea ca pedeapsa.Cel ce traieste doar in clipa pacatu este, insa acum nu are nici un rost sa ne abstragem de la vremelnicie.

Poate exista o anxietate a lipsei de spirit ,ascunsa, deghizata,avand uneori aparenta intregului continut al spiritului,insa ca strigoi al spiritului .Exista o singura dovada a spiritului :dovada spiritului din noi insine.Paganismul ,ca absenta a spiritului , este preferabil lipsei spiritului ;pacatul sau este de a trage de timp, fara a ajunge efectiv la pacat.

Anxietatea paganului are drept sursa soarta,iar „nimicul" consta in ambiguitatea relatiei omului cu aceasta,ce se infatiseaza ca unitate intre necesar si intamplator; aceasta impiedica intrarea in relatie cu soarta. Tragismul paganismului este necutezarea omului de a nu se sfatui cu oracolul .

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

in iudaism anxietatea este anxietate de vina,iar tragismul sau are ca sursa necutezarea omului de a nu aduce jertfe.Ambiguitatea rezida in relatie;de indata ce vina este instituita ,anxietatea dispare, aparand pocainta.

Contrariul libertatii nu este necesitatea ,ci vina ,iar maretia libertatii este ca aceasta are de a face pururi numai cu sine ,proiectandu-si vinaa in posibilitate si instituind-o deci singura .Spiritul pamantean care va voi sa-l vada pe Dumnezeu ,va trebui sa inceapa prin a se recunoaste vinovat. Daca vina este instituita cu adevarat, ea se instituie singura.Relatia libertatii fata de vina este de anxietate,fiindca libertatea si vina sunt deocamdata o posibilitate.Cel ce cade in ispita este singurul vinovat.

Anxietatea este posibilitatea libertatii ,iar ca posibilitate a libertatii este educativa,formativa,prin credinta, deoarece devoreaza toate finitudinile,descopera tot ce au ele iluzoriu. Un om ce a cunoscut anxietatea stie ca nu are absolut nimic de cerut de la viata,ca ingrozitorul, pierzania,nimicirea locuiesc usa in usa cu fiecare om;daca a invatat cu folos ca orice anxietate de care este anxios il poate calca in clipa urmatoare, alta explicatie va da el realitatii.Pentru a fi format in felul acesta ,absolut si infinit ,de catre posibilitate ,individul va trebui sa fie cinstit fata de posibilitate si sa aiba credinta.Astfel anxietatea sfarseste prin anihila finitul din nelinistile pe care le-a produs.

Bibliografie:

Søren Kierkegaard -Conceptul de anxietate,Ed. Amacord,Timisoara,1998
Gr.Popa - Existenta si adevar la Søren Kierkegaard- Ed.Dacia, Cluj,1998
Madalina Diaconu- Pe marginea abisului,Ed.stiintifica,Bucuresti,1996